

KÚRIA

Bfv.II.235/2014/8.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év április hó 17. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az önbíráskodás büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt folyamatban volt büntetőügyben a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Kecskeméti Törvényszék, mint másodfokú bíróság 3.Bf.82/2013/4. számú ítéletét a büntetést kiszabó részében annyiban változtatja meg, hogy a terheltet 2 (kettő) év 2 (kettő) hónap börtönbüntetésre ítéli, és így a büntetésből 1 (egy) év 1 (egy) hónapot tekint 2 (kettő) év próbaidőre felfüggesztettnek.

Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 2.000,- (kettőezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Bajai Járásbíróság a 2013. január hó 9. napján kihirdetett 12.B.506/2011/22. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki

- 1 rendbeli, tettesként elkövetett önbíráskodás büntettének kísérletében [Btk. 273.§ (1) bekezdés, Btk. 16.§], és
- 1 rendbeli, tettesként elkövetett testi sértés büntettében

[Btk. 170.§ (1) és (2) bekezdés].

Ezért őt - halmazati büntetésül - 3 év börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A kiszabott szabadságvesztés fele részét, 1 év 6 hónap börtönt 3 év próbaidőre felfüggesztette. Kimondta, hogy a terhelt a szabadságvesztés végrehajtandó részéből feltételes szabadságra nem bocsátható.

Rendelkezett a büntetőeljárás során lefoglalt bűnjelekről és a felmerült bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a terhelt 2011. júniusában arról szerzett információt, hogy az S.-en élő nagybátyjától, a mozgáskorlátozott és szellemi fogyatékos T. J.-től V. A. sértett pénzt vett el. A terhelt elhatározta, hogy ezt a pénzt V. A. sértettől visszaszerzi. Ennek érdekében 2011. június 7. napján 19 óra 30 perc körül elment V. A. sértett házához, majd az udvarba a nyitott kapun keresztül bement. V. A. sértett a ház bejárati ajtajában tartózkodott, amikor a terhelt fenyegető hangon kérte rajta számon a pénz sorsát. Ezzel egy időben ököllel, két-három alkalommal arcon és szemén ütötte, majd az udvarra húzta, ahol ököllel ismét többször fejen ütötte. Az ütések hatására V. A. sértett a földre került, ahol a fejét a terhelt többször megrúgta. A sértett ettől elvesztette az eszméletét, de a terhelt az udvaron talált vödörből vizet öntött rá, hogy eszméletére térjen, majd megkérdezte a sértettet, hogy hogy hol van T. J. pénze, és ismét többször megütötte. Ezután a sértettet ismét leöntötte egy vödör vízzel és közölte vele, hogy addig jár vissza hozzá, amíg a pénzt meg nem szerzi. V. A. sértett mindvégig azt hangoztatta, hogy nem tudja, milyen pénzről van szó, és azt is, hogy a terheltet nem is ismeri. A bántalmazásnak végül a terhelttel szintén a helyszínen lévő F. J. vetett véget azzal, hogy a terheltet kihúzta a ház udvaráról.

A terhelttől elszenvedett bántalmazás eredményeként V. A. sértett a bal arcfél nyomásérzékenységgel, hámphorzsolással, a bal arcüreg falának benyomatos törésével, az arcüregben vérgyülemmel járó zúzódását, a bal szemtájéknak a rostasejtek törésével, bevérvzésével, a szem körül kialakult bőrbevérvzéssel, bőr alatti léggyülemmel járó zúzódását és következményes enyhe fokú agyrázkódást szenvedett el. Az elszenvedett sérülések büntetőjogi gyógytartama a törésekre tekintettel 8 napon túli, ténylegesen 4-6 hét.

A védelmi fellebbezés folytán eljáró Kecskeméti Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2013. december hó 9. napján tartott nyilvános ülésen meghozott 3.Bf.82/2013/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta:

a terhelttel szemben kiszabott börtönbüntetés tartamát 2 évre leszállította, így a büntetésből 1 évet tekintett próbaidőre

felfüggesztettnek, a próbaidő tartamát 2 évre, a közügyektől eltiltás tartamát 1 évre leszállította. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az iratok tartalma alapján - a bizonyítékok mérlegelésével is összhangban - a következőkkel egészítette ki:

A terhelt 2011. júniusában először a mozgáskorlátozott és szellemi fogyatékos nagybátyjától, T. J.-től értesült arról, hogy egy férfi bántalmazta és korábban elvette tőle a pénzét, azonban megnevezni nem tudta.

A terhelt nem tudta ki volt ez a személy, így F. J. településőrtől érdeklődött, aki megnevezte a sértettet, hogy tudomása szerint ő volt az elkövető, és elvezette a terheltet V. A. sértett házához.

Amikor a terhelt bántalmazta a sértettet a háza udvarán, akkor a terhelten, a sértetten és F. J.-n túl további személyek is ott tartózkodtak, azonban a sértett bántalmazásába senki nem kapcsolódott be, de nem is mentek a segítségére. A terhelt a sértettől ezen alkalommal többször is követelte a pénzt, amit az információja szerint elvett a nagybátyjától, azonban a sértett ennek nem tett eleget, tagadta, hogy ő vette volna el a pénzt.

A másodfokú bíróság ítélete indokolásában rögzítette, hogy a cselekmények elbírálásakor - a Btk. 2.§-ára figyelemmel - az elkövetéskori, 1978. évi IV. törvényt alkalmazta.

II. Az első- és másodfokú bíróság jogerős ítélete ellen a terhelt terhére a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség nyújtott be Bfel.B.4887/2013. szám alatt felülvizsgálati indítványt a Be. 416.§ (1) bekezdés b) pontjában írt okból, az 1978. évi IV. törvény 90.§-ának (1) bekezdésében foglaltak megsértése miatt. A felülvizsgálati indítvány 2013. december 21. napján érkezett a Bajai Járásbírósághoz.

Az indítvány szerint a másodfokú bíróság ítéletében meghatározott a börtönbüntetés tartama folytán a végrehajtás részbeni felfüggesztése sérti a büntető anyagi jog szabályait, miután az 1978. évi IV. törvény 90.§ (1) bekezdése alapján a szabadságvesztés végrehajtásának részbeni felfüggesztésére csak 2 évet meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabása esetén van törvényes lehetőség.

Ezért indítványozta, hogy a Kúria a Be. 427.§-a (1) bekezdésének b) pontja alapján a támadott ítéletet változtassa meg, s a terhelttel szemben a börtönbüntetés tartamának felemelésével és az így felemelt szabadságvesztés fele részének próbaidőre történő felfüggesztésével a Btk. rendelkezéseinek megfelelően törvényes büntetést szabjon ki.

A Legfőbb Ügyészség a Bf.19/2014. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt fenntartotta. A terhelt tekintetében a megtámadott határozat megváltoztatását és a törvénynek megfelelő határozat meghozatalát indítványozta.

A Kúria a Be. 420.§-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a Legfőbb Ügyészség képviselője a terhelt terhére bejelentett felülvizsgálati indítványt az átiratukban foglaltakkal egyezően fenntartotta.

A nyilvános ülésen jelen lévő védő felszólalásában a büntetéskiszabásnál értékelendő bűnösségi körülmények újraértékelésével a terhelt javára kérte a büntetést megváltoztatni. Hivatkozott e körben a terhelt személyi körülményeire, a cselekmény motívumára, az időmúlásra. Mindezekre figyelemmel a kiszabott szabadságvesztés- büntetés tartamának változatlanul hagyása mellett - a korábbi Btk. 89.§-a alapján - a szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának felfüggesztését indítványozta.

A terhelt érdeemben nem kívánt szólni, csatlakozott a védője által elmondottakhoz.

III. A Kúria azt állapította meg, hogy a terhelt terhére bejelentett felülvizsgálati indítvány alapos.

A Be. 418.§-ának (1) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványt a terhelt terhére a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított hat hónapon belül lehet előterjeszteni. A Kecskeméti Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2013. december 9. napján kelt és jogerős 3.Bf.82/2013/4. számú ítéletének kézbesítését követően a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség a Bajai Járásbíróságra 2013. december 21. napján nyújtott be a terhelt terhére felülvizsgálati indítványt, vagyis a határidők számítását szabályozó Be. 64.§-ának (2) bekezdésére figyelemmel a hat hónapos jogvesztő határidőn belül.

A Kúria rögzíti azt is, hogy miután a Be. 423.§-ának (2) bekezdése értelmében a rendkívüli jogorvoslati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni, ily módon a megtámadott határozat meghozatala idején hatályban volt, 1978. évi IV. Büntető Törvénykönyvben (továbbiakban: korábbi Btk.) foglalt büntető anyagi jogszabályok alapján döntött a felülvizsgálati indítvány felől.

1. A Be. 416.§-a (1) bekezdésének b) pontja alapján felülvizsgálati ok, ha a büntető anyagi jog szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

A Kúria főszabályként kötve van a felülvizsgálati indítványhoz: a

megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül [Be. 423.§ (4) bekezdés]. A határozat megtámadott része a kiszabott büntetés mértéke, az indítványban meghatározott okot pedig a végrehajtás részbeni felfüggesztésének törvénysértő volta jelenti.

Az irányadó tényállás szerint a bűncselekmény elkövetésének időpontja 2011. június 7. napja, az elsőfokú bíróság ítéletének kelte 2013. január 9. napja, míg a jogerős határozat meghozatalának napja 2013. december 9.

A Btk. 2. §-a szerint „a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni. Ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntetőtörvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni; egyébként az új büntetőtörvénynek nincs visszaható ereje”.

Ha a cselekmény elkövetésekor és elbírálásakor eltérő törvényi rendelkezések vannak hatályban, a bíróságnak a határozat indokolásában számot kell adnia arról, hogy melyik időpontban hatályos rendelkezéseket alkalmazta [BH 2005. 377.].

Jelen ügyben a másodfokú bíróság ennek a kötelezettségének eleget tett. Részletes és törvényes indokát adta annak, hogy a terhelttel szemben miért nem eredményez enyhébb elbírálást az új Btk. (2012. évi C. törvény) a terhelt számára. Ennek keretében rámutatott, hogy az elbíráláskori törvény kizárólag a feltételes szabadságra bocsáthatóság általános szabálya tekintetében lett enyhébb a terhelt vonatkozásában, azonban e szabályozás mellett már nincs törvényes lehetőség a szabadságvesztés-büntetés fele részének próbaidőre történő felfüggesztésére, amely miatt viszont egyértelműen kedvezőtlenebb az új törvény alkalmazása.

A korábbi Büntető Törvénykönyv egyes rendelkezéseit módosító, a 2009. évi LXXX. törvény 29.§-ának (1) bekezdésével beiktatott, és a (2) bekezdésével megállapított, 2010. május hó 1. napjától - ekként a jelen ügyben elbírált cselekmény elkövetésekor - hatályos korábbi Btk. 90. §-ának (1) bekezdése szerint a két évet meghaladó, de öt évnél nem hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása esetén a szabadságvesztés fele részének végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető, ha - különösen az elkövető személyi körülményeire figyelemmel - alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető.

A törvényi rendelkezésből egyértelműen következik, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának részbeni felfüggesztése csak 2 évet meghaladó tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabása esetén lehetséges. A másodfokú bíróság azonban a terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés-büntetés tartamát 2 évre szállította le, ekként a végrehajtás részbeni felfüggesztésére nem volt törvényes

lehetősége.

Ezért a Kúria a terhelt terhére bejelentett felülvizsgálati indítványnak helyt adott, és a Be. 427.§-a (1) bekezdésének b) pontja II. fordulata alapján a megtámadott határozat büntetést kiszabó részét a terhelt tekintetében a felülvizsgálati indítvány irányához igazodva megváltoztatta.

A Kúria a törvénynek megfelelő határozatot hozva a korábbi Btk. 38.§-a (1) bekezdésének a) pontja és korábbi Btk. 43.§-a a) pontja alapján a kiszabott börtönbüntetés tartamát a korábbi Btk. 90.§-ának (1) és (2) bekezdésével összhangban 2 év 2 hónapra felemelte, míg fele részének végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztettnek tekintette.

A megtámadott határozatot egyebekben a Be. 426.§-a értelmében hatályában fenntartotta.

2. A Kúria ugyanakkor a nyilvános ülésen megjelent meghatalmazott védő indítványát nem tartotta alaposnak. Jelen ügyben a jogerős ítélet személyi része tartalmazza, hogy a terhelt büntetett előéletű, korábban a Bajai Városi Bíróság a 2009. március 19. napján jogerős 10.B.26/2008/5. számú ítéletével társtettesként elkövetett kábítószerrel visszaélés büntette és felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette miatt 8 hónap - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte, mely próbaidő 2011. március 18. napján eredményesen eltelt. A terhelt ugyanakkor a jelen ügyben elbírált bűncselekményeket 2011. június 7. napján, vagyis a felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejének letelte után nem sokkal követte el, ekként büntetőpolitikailag nem elfogadható a bűnösség alapját képező cselekmények miatt felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása.

Megjegyzni a Kúria, hogy a védői indítvány azért sem helytálló, mert a Kúria nem bűnösségi körülményeket értékel újra, hanem a törvénysértő büntetést korrigálja.

A Kúria egyebekben megállapítja, hogy a Be. 423.§-ának (5) bekezdésére figyelemmel nem észlelt olyan eljárási törvénysértést, amelynek felülvizsgálatára hivatalból köteles.

A felülvizsgálati eljárásban a kirendelt védő megjelenési díjaként felmerült bűnügyi költséget a Be. 429.§ (1) bekezdés alapján az állam viseli.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatát pedig a Be. 416.§ (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418.§-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a

bíróság

- a Be. 421.§-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2014. április 17.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, dr. Krecsik Eldoróda s.k. előadó bíró, dr. Nánási Illés s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő
Bné